

Gör en 1700-tals rullgardin!

Rullgardiner av tyg blev vanliga i högrestdsmiljö redan på 1700-talet. Under 1800-talet spred sig modet ut i landet och till borgarna i städerna.

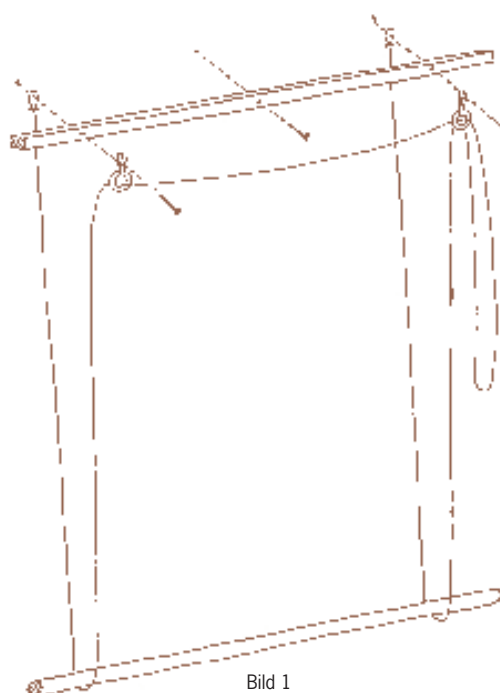
Gardinerna spikades fast upptill i fönsterfodret och försågs med en rund käpp nertill. De hissades sedan upp och ner med hjälp av linor som löpte i glasringar, som i sin tur satt fast i läderremmar. Linan fästes i fönsterfodret på en handsmidd spik med stor skalle, eller på en mässingsknopp. Normalt täckte gardinen bara själva fönsterytan, eller gick möjligen en bit in på fodret, men täckte det inte helt.

Tygerna till gardinerna var hemvävda, ofta bestod de av två våder, ihopsydda på mitten. Gardinerna blev alltså inte lika plana och perfekta som moderna rullgardiner. Först kom de enfärgade eller rutiga gardinerna, senare, mot slutet av 1700-talet de randiga. Ofta hade man samma tyger i överdrag på möbler, som i rullgardinerna. Gysinge har flera passande tyger till rullgardiner, både rutiga, randiga och mönstrade. Tänk också på att myggtjällsgardiner går att använda till rullgardiner, speciellt om man kanske bara vill skärma av lite elegant, men ändå inte mörklägga. En av fördelarna med 1700-talsgardiner är att man rullar dem helt ljudlöst till skillnad från moderna rullgardiner.

Så här gör du din egen gardin!

- Mät fönstret och klipp till ett lagom stort stycke tyg. Tyget skall täcka själva »dagöppningen» och något till. På höjden är det bra att lägga till ca 20 centimeter, eftersom tygstycket både skall täcka fönsterfodret upptill och även räcka för att vika runt käppen.

- Om du vill göra som förr: Fålla tyget runt om. Om du vill göra på ett modernare sätt och få en slätare gardin: Markera ytterkanten på gardinen. Limma en sträng med textillim

där stadkanten kommer att vara.

Låt limmet torka och klipp till rätt bredd.

Fålla tygstycket upptill och nertill. Vänd fällen åt olika håll, så blir monteringen snyggare (bild 2).

- Såga till fyrkantstaven i samma längd som gardinens bredd. Såga också till rundstaven till samma längd.

- Nubba fast tyget på fyrkantstaven, som bild 2 visar. Häftpistol går också bra. Fast-sättningen kommer nämligen inte att synas.

- Nubba fast tyget vid rundstaven

som bild 2 visar. Var noga med

att tyget hamnar rakt. Här

kommer spikningen att synas när rullgardinen är helt nerrullad, så här kan det vara bra att inte använda häftpistol.

- Vik läderremmarna runt glasringarna, som bild 2 visar. Gör hål i remmarna med en pryl.

- Mät upp en tillräckligt lång bomullslina.

Gör öglor i ändarna.

Dra linan genom den ena

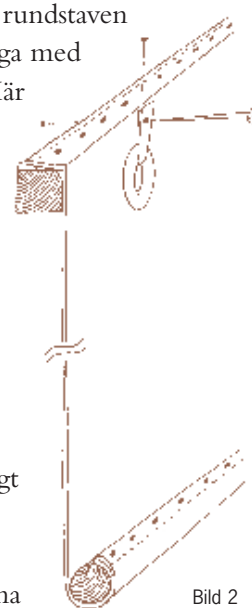

Bild 2

glasringen (*den vänstra på bild 1*).

- Förborra fyrkantsstaven – genom tyg och allt – och spika fast den i fönsterfodret med 3-4 handsmidda spikar med tillräckligt stora skallar för att täcka hålen i tyget.

Glöm inte att öglorna på bomullslinan också skall spikas fast samtidigt.

- Trä färdigt bomullslinan (*se bild 1*) och börja provrulla. Fäst en spik i fönsterfodret när du hittat en praktisk höjd. Nu är gardinen klar och kan börja användas.

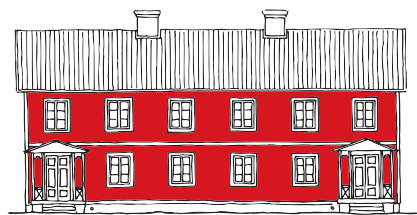
Det här behöver du:

- Gardintyg. Gysinges randiga överdragstyger och Gripsholmsrutorna är speciellt lämpliga till rullgardiner. Tygerna är genomvävda och lika vackra utifrån, som inifrån. Tygerna är också tillräckligt breda för att man ska slippa skarv på mitten.

- 4-5 st 2” handsmidd spik. Tre till fyra till fyrkantsstaven och en till att fästa linan i vid fodret.

- Nubb, alternativt häftpistol och häftklammer. Vår spik till fönsterbeslag passar bra till detta, men man kan behöva förborra både fyrkantsstaven och rundstaven.

- Naturfärgad bomullslina. Till ett fönster som är 160 centimeter högt går det åt ca 8 meter lina. 2 st glasringar. 2 st läderremmar. 1 st fyrkantsstav. 1 st rundstav. Komplet sats finns att köpa i Gysinge.

GYSINGE
CENTRUM för BYGGNADSVÅRD